

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych

COM(2005) 125 wersja ostateczna — 2005/0028 (COD)

(2006/C 324/06)

Dnia 25 stycznia 2006 r. Rada, działając zgodnie z art. 95 i 251 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 8 września 2006 r. Sprawozdawcą był Clive WILKINSON.

Mając na względzie odnowienie składu Komitetu, Zgromadzenie Plenarne postanowiło przeprowadzić głosowanie nad niniejszą opinią na sesji plenarnej w październiku i zgodnie z art. 20 regulaminu wewnętrznego wyznaczyło Tadeusza DORDEŃ na sprawozdawcę generalnego.

Na 430. sesji plenarnej w dniu 26 października 2006 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 76 do 3 — 11 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Streszczenie i zalecenia

1.1 Komitet przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji w sprawie aktualizacji obowiązujących obecnie przepisów dotyczących definicji, opisu i prezentacji napojów spirytusowych, a zwłaszcza systemu oznaczeń geograficznych (OG), który przewiduje składanie wniosków przez właściwe władze krajowe, a także proponowaną procedurę zmian nowych przepisów.

1.2 Komitet nie popiera proponowanego w projekcie wniosku podziału na kategorie, ponieważ mógłby on wprowadzić w błąd.

1.3 Wymienianie składników napojów spirytusowych jest pożądane tylko wtedy, gdy zasady wymieniania składników znajdują jednakowe zastosowanie do wszystkich napojów alkoholowych.

1.4 Oznaczenia autentyczności (OA) mają duże znaczenie w zwalczaniu oszustw i produktów podrabianych, a projekt wniosku powinien zawierać przepisy dotyczące stosowania tych oznaczeń.

1.5 Definicja wódki jest sprawą szczególnie kontrowersyjną, zwłaszcza gdy chodzi o surowce, z których może być ona produkowana. Komitet proponuje ograniczenie listy surowców do zbóż, ziemniaków i melasy buraków cukrowych, przez co umieszczenie na etykietach informacji o użytych surowcach stanie się niepotrzebne.

2. Wstęp

2.1 Obowiązujące obecnie przepisy dotyczące definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych zawarte są w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1576/89⁽¹⁾ oraz w rozporządzeniu Komisji nr 1014/90⁽²⁾. Zasady te okazały się skuteczne w zakresie regulacji sektora napojów spirytusowych.

⁽¹⁾ Dz. U. L 160 z 12.6.1989, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione Aktem przystąpienia z 2003 r.

⁽²⁾ Dz. U. L 105 z 25.4.1990. Ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2140/98.

Jednakże w chwili obecnej zachodzi konieczność wyjaśnienia pewnych zagadnień, tudzież uwzględnienia zmian, jakie miały miejsce od momentu ustanowienia tychże zasad. Omawiany tutaj wniosek dotyczący rozporządzenia przedstawiono z takim właśnie zamiarem.

2.2 Celem wniosku jest zwiększenie przejrzystości obecnych zasad (zob.: przypisy 1 i 2 poniżej), dostosowanie się do nowych wymagań technicznych oraz wzięcie pod uwagę dodatkowych czynników, takich jak wymogi WTO. Opiniowany projekt rozporządzenia ma także chronić dobrą renomę napojów spirytusowych wytwarzanych w UE i dostarczyć konsumentom potrzebne informacje.

3. Uwagi ogólne

3.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjął wniosek dotyczący nowelizacji obecnych przepisów i odnotowuje, że przeprowadzono szczegółowe konsultacje z organizacją reprezentującą producentów napojów spirytusowych na szczeblu UE⁽³⁾, która również wyraziła poparcie dla tej inicjatywy.

3.2 Komitet z zadowoleniem przyjął zwłaszcza zmiany dostosowujące system oznaczeń geograficznych (OG) do wymogów WTO oraz propozycję dopuszczenia prostej i przejrzystej procedury dokonywania zmian w proponowanym rozporządzeniu.

3.3 Fakt, iż nowe rozporządzenie ma zastąpić dwa dotychczas obowiązujące należałoby wyraźnie podkreślić już w pierwszym akapicie motywów, dodając odniesienie do rozporządzenia 1014/90 obok istniejącego odniesienia do rozporządzenia 1576/89 uchylanego i zastępowanego wnioskowanym nowym rozporządzeniem.

⁽³⁾ CEPS — Europejska Konfederacja Producentów Spirytualiów reprezentująca organizacje przedsiębiorstw z 27 państw.

3.4 Branża ta ma bardzo duże znaczenie dla gospodarki UE. Jej roczny udział w eksporcie kształtuje się na poziomie 5 mld euro (*), bezpośrednio zatrudnia ok. 50 000 osób (pośrednio zaś około pięciu razy więcej) oraz realizuje corocznie inwestycje kapitałowe sięgające ponad 1 mld euro. Jest także jednym z głównych klientów europejskich producentów rolnych. Przed ostatnim rozszerzeniem przemysł spirytusowy zużywał rocznie ok. 2 mln ton zbóż, 2,5 mln ton buraków cukrowych, 300 tys. ton owoców i 16 mln hektolitrow wina; dane te zostaną uaktualnione dla UE 25. Po przystąpieniu dziesięciu nowych państw członkowskich należy także uwzględnić ziemniaki, których roczne zużycie jako surowca do produkcji napojów spirytusowych wynosi ok. 100 000 ton.

3.5 Unijny przemysł spirytusowy jest obecnie najbardziej konkurencyjny na świecie, dlatego wszelkie zmiany nie mogą powodować utraty tej przewagi. Szczególne znaczenie w tym przypadku będzie miało utrzymanie doskonałej reputacji przemysłu oraz możliwości dalszych innowacji.

3.6 Ważne jest, by przy okazji zmian mających na celu konsolidację i aktualizację dotychczasowych rozporządzeń nie zatracić żadnego spośród zawartych w nich kluczowych założeń. Szczególnie istotne są tutaj obecne przepisy dotyczące etykietowania. Uwagi na ten temat przedstawione zostały w szczegółowych komentarzach zawartych w załączniku 1.

3.7 Poszczególne definicje napojów spirytusowych są bardzo złożone, zatem Komitet omawia je tylko wtedy, gdy jest to niezbędne.

Uwagi szczegółowe

4. Klasyfikacja

4.1 Wniosek wprowadza podział wyrobów spirytusowych na „kategorie”. Dzieli on napoje spirytusowe na kategorię A („wódki”), B („specyficzne napoje spirytusowe”) oraz C („pozostałe napoje spirytusowe”). Nie jest jasne, dlaczego istnieje konieczność takiego rozróżnienia; uważamy jednak, że może to doprowadzić do pewnego zamieszania, gdyż pewne napoje mogą kwalifikować się do więcej niż jednej kategorii w zależności od zastosowanej metody produkcji. Komitet zwraca także uwagę, iż część uzasadniająca wniosku odnosi się do kategorii „A” jako „zamkniętej grupy [...] obejmującej wyłącznie najczystsza postać wyrobu”. Może to sugerować to, że inne kategorie nie są czyste, podczas gdy celem tegoż rozporządzenia jest zagwarantowanie, by wszystkie napoje spirytusowe produkowane w UE posiadały znakomitą reputację.

4.2 Komitet dostrzega, że proponowany podział na kategorie nie miałby żadnych skutków prawnych, niemniej nie sądzi, by pomógł on konsumentom bądź innym zainteresowanym. Klasyfikacja taka nie wydaje się również konieczna dla

zachowania spójności strukturalnej dokumentu. Komitet sugeruje zatem, że jeżeli ma się wprowadzić kategorie, to trzeba je będzie należycie umotywić. Co więcej Komitet żywiłby wówczas pewne obawy co do faktycznych opisów każdej z takich kategorii.

4.3 Komitet obawia się również, że podział na kategorie może dać podstawę do niejednakowego traktowania różnych napojów spirytusowych, czy to w odniesieniu do etykietowania, czy też opodatkowania. EKES sprzeciwiałby się takiej sytuacji.

4.4 Prowadzone do chwili obecnej dyskusje (†) wykazały, że proponowany podział na kategorie jest kontrowersyjny i dlatego też prawdopodobnie zostanie zmieniony. Jeśli zmiany takie nastąpią, trzeba będzie rozważyć pewne nowe sformułowania dopuszczające ogólnie różnego rodzaju praktyki tradycyjne. Ponadto modyfikacji wymagałby załącznik II do wniosku w celu określenia praktyk dopuszczalnych w odniesieniu do poszczególnych produktów.

5. Interes konsumentów

5.1 Komitet nie posiada żadnych informacji na temat żądań organizacji konsumenckich odnoszących się do napojów spirytusowych. Ich troską prawdopodobnie pozostanie, by napoje spirytusowe miały bardzo wysoką jakość oraz by ich konsumpcja nie stanowiła zagrożenia (pod warunkiem zachowania odpowiedniego umiaru).

5.2 Przedstawiony przez Komisję projekt nie porusza kwestii prezentacji składu produktu, co zdaniem Komitetu jest właściwe, ponieważ w tym momencie wymienianie składników byłoby niepotrzebne i nierealistyczne. Komitet opowiadałby się jednak za przedstawianiem składu, gdyby zasady wymieniania składników znajdowały jednakowe zastosowanie do wszystkich napojów alkoholowych oraz gdyby można było tego dokonać w sposób zrozumiały dla konsumenta.

6. Oznaczenia geograficzne

6.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje wyjaśnienie zasad „oznaczeń geograficznych” (OG), mających zastosowanie do napojów spirytusowych. Pomocne byłoby wyraźne stwierdzenie, że wnioski o rejestrację mogą być zgłaszane Komisji wyłącznie przez państwa członkowskie bądź — w stosownych przypadkach — przez władze krajów trzecich.

6.2 Konieczna jest pewna ostrożność, aby uniknąć stosowania OG dla zbyt wielu wyrobów, jeżeli oznaczenia takie mają być nadal rozpoznawalne i nieść ze sobą jakąś wartość.

6.3 Komitet zakłada, że art. 5 rozporządzenia zezwalający państwom członkowskim na ustanawianie i stosowanie surowszych przepisów niż wymogi nałożone przez nowe rozporządzenie miałyby zastosowanie przede wszystkim do wyrobów, którym przyznano OG; niemniej użyteczne byłoby doprecyzowanie, czy przepis ten mógłby być stosowany do jakiegokolwiek produktu (tzn. posiadającego lub nieposiadającego OG).

(*) Branża ta ma dodatni udział w bilansie handlowym UE wynoszącym ok. 4,2 mld euro rocznie.

(†) Patrz np. Sprawozdanie grupy roboczej ds. win i alkoholi (napoje spirytusowe) Rady Unii Europejskiej w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, 9871/06, z dnia 8 czerwca 2006 r.

7. Aromaty/środki aromatyzujące/słodzenie

7.1 Trzeba być bardzo precyzyjnym, używając pojęć „aromaty” i „naturalne środki aromatyzujące”⁽⁶⁾; należy również dokładnie określić, jaki proces może zostać wykorzystany dla poszczególnych produktów. Na tę chwilę wydaje się, że w tym względzie w projekcie rozporządzenia panuje pewne zamieszanie.

7.2 Może również zaistnieć potrzeba zdefiniowania innych aromatyzowanych napojów spirytusowych. Należałoby uwzględnić takie przypadki.

7.3 W przypadku słodzenia Komisja powinna rozważyć konieczność wyjaśnienia stanowiska wobec kwestii „zaokrąglenia” w przypadku dodawania ograniczonej ilości pewnych środków słodzących dla poprawy smaku produktu końcowego.

8. Przyszłe zmiany rozporządzenia

8.1 Komitet popiera propozycję Komisji, by umieścić definicje napojów spirytusowych w załączniku i dopuścić ich ewentualne zmiany w wyniku uzgodnień w ramach Komitetu Zarządzającego ds. Napojów Spirytusowych, bez poddawania całego tekstu rozporządzenia pod dyskusję. W ten sposób łatwiej będzie dostosowywać rozporządzenie do pojawiających się innowacji.

8.2 Należy rozważyć wprowadzenie pewnego okresu stabilizacyjnego, który mógłby potrwać pięć lat od momentu wejścia w życie nowego rozporządzenia, w ciągu którego nie można byłoby dokonywać zmian definicji poszczególnych napojów spirytusowych podanych w załączniku II do wniosku Komisji.

9. Oznaczenia autentyczności (OA)

9.1 Projekt dyrektywy nie podejmuje kwestii oznaczeń autentyczności. Niemniej powinien on zająć się tym zagadnieniem. Europejska Konfederacja Producentów Spirytualiów (CEPS) sugeruje, by rolę OA pełniły substancje dopuszczone

jako spożywcze („food grade”), obecne w produkcie w stężeniach poniżej 0,1 % w/v, które nie mogłyby nadawać takiemu produktowi odmiennego charakteru. Komitet popiera tę propozycję.

9.2 OA mają coraz większe znaczenie w zwalczaniu oszustw i produktów podrabianych. Wykorzystywane są również w przypadku innych produktów niż napoje spirytusowe, jednak ważne jest, by ich stosowanie zostało uzgodnione przez producentów napojów spirytusowych w kontekście omawianego wniosku.

10. Wódka

10.1 Komitet nie chce się zbyt szczegółowo zajmować definicjami poszczególnych produktów, jednak wódka jest szczególnie trudnym przypadkiem, jak pokazało posiedzenie Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 20 lutego 2006 r.⁽⁷⁾ Komitet rozważył zatem ten przypadek celem wniesienia wkładu, dzięki któremu można by osiągnąć konsensus.

10.2 Komitet rozpatruje przypadek wódki w załączniku 2 do opinii i dochodzi do wniosku, że należy ograniczyć (do zbóż, ziemniaków i melasy buraków cukrowych) listę surowców wykorzystywanych do produkcji wódki. Dzięki temu ta główna kategoria zostanie objęta większą ochroną, pozwalając podmiotom gospodarczym na czerpanie korzyści z jej reputacji i pozycji. Niemniej jednak należy wyjaśnić przypadek tych produktów, które nie będą już mogły nosić nazwy „wódka”; dla takich produktów należałoby ustanowić okres przejściowy ok. 3 lat od daty przyjęcia omawianego rozporządzenia, aby zmienić ich kategorię i dostosować sposób wprowadzania na rynek.

Bruksela, 26 października 2006 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ „Aromat naturalny” to ekstrakt aromatu z surowca wykorzystywanego w procesie produkcji i który obecny jest w destylacie; „naturalne środki aromatyzujące” to aromaty naturalne dodawane do destylatu.

⁽⁷⁾ Komunikat prasowy 6083/06 (Presse 39), 2708. posiedzenie Rady (Rolnictwo i Rybołówstwo) 20 lutego 2006 r. w Brukseli.